

T.B.M.M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih : 08.08.2026
Sayı : 753

10/4497

Op. Dr. Turhan ÇÖMEZ
Balıkesir Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Çerçeve yasa” teklifiyle bölücü terör örgütü militanlarının işledikleri suçların cezaî sonuçlarının ortadan kaldırılması suretiyle Türk toplumunun arasına karışmalarının önünün açılması öngörülmektedir. Bu kapsamda; devlete silah doğrultmuş, silahlı terör eylemlerine katılıp katılmadığı veya bu eylemlerin faili olup olmadığı tam olarak ortaya konulamamış yahut terör örgütü adına propaganda faaliyetlerinde bulunmuş kişilerin toplumsal hayatın içerisinde yer almasının toplumda ciddi bir infial, kaygı ve güvensizlik meydana getirme riski bulunmaktadır.

Türk vatandaşlarını öldürmeye teşebbüs etmiş veya silahlı terör eylemlerine katılmış kişilerin toplum içerisinde serbestçe bulunmalarının; başta terör mağdurları, şehit yakınları, gaziler ve güvenlik görevlileri olmak üzere toplumun farklı kesimleri üzerinde doğuracağı korku, güvensizlik ve güvenlik kaygılarının kapsamlı biçimde araştırılması gerekmektedir. Ayrıca söz konusu kişilerin geçmiş faaliyetlerinin, yeniden suç işleme risklerinin ve toplumsal güvenlik bakımından ortaya çıkarabilecekleri muhtemel tehditlerin hangi yöntemlerle değerlendirileceğinin de açıklığa kavuşturulması önem taşımaktadır.

Bu nedenle mevcut durumun tespiti, ortaya çıkabilecek toplumsal ve güvenlik risklerinin boyutlarının belirlenmesi ve alınması gereken tedbirlerin ortaya konulması amacıyla Anayasa’nın 98’inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederim.

Op. Dr. Turhan ÇÖMEZ
Balıkesir Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

GEREKÇE

“Çerçeve Yasa” olarak anılan “Millî Dayanışma ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun Teklifi” ile bölücü terör örgütü mensuplarının işledikleri suçların cezai sonuçlarının ortadan kaldırılması suretiyle toplumsal hayata dönmelerinin ve Türk toplumunun arasına karışmalarının önünün açılması öngörülmektedir. Kamuoyuna yansıyan değerlendirmelerde, bu süreç kapsamında yaklaşık 9 bin bölücü terör örgütü mensubunun çeşitli hukuki mekanizmalardan yararlanabileceği ileri sürülmektedir. Sürecin yalnızca ceza infaz kurumlarında bulunan terör örgütü mensuplarıyla sınırlı kalmayacağı, yurt dışında bulunan teröristlerin de Türkiye’ye dönerek serbest biçimde toplum içerisinde yaşayabileceği yönündeki değerlendirmeler, kamu güvenliği bakımından ciddi soru işaretleri doğurmaktadır.

Türk milletine ve Türkiye Cumhuriyeti’ne silah doğrultmuş, silahlı terör eylemlerine katılmış, güvenlik güçlerini veya sivilleri hedef alan saldırılarda yer almış yahut bu saldırıların propagandasını yapmış kişilerin toplumsal hayatın içerisinde yer almaları; yalnızca cezai ve hukuki sonuçları bakımından değil, kamu düzeni, güvenlik ve toplumsal huzur bakımından da kapsamlı biçimde değerlendirilmesi gereken bir meseledir. Bu kişilerin geçmişte gerçekleştirdikleri veya iştirak ettikleri eylemler nedeniyle başta şehit aileleri, gaziler, terör mağdurları ve uzun yıllar terör tehdidi altında yaşamış vatandaşlarımız olmak üzere toplumun geniş kesimlerinde oluşabilecek korku, kaygı ve güvensizlik göz ardı edilemez.

Terör örgütleri, militanlarını uzun yıllar boyunca şiddeti siyasal ve örgütsel amaçlara ulaşmanın meşru bir aracı olarak gören, silahlı saldırıları esas alan ve örgütsel itaati merkeze koyan kapalı yapılar içerisinde eğitmekte ve yönlendirmektedir. Bu nedenle terör örgütü mensuplarının yalnızca hukuki statülerinin değiştirilmesi, bu kişilerin geçmişteki terör örgütü bağlarının, şiddet eğilimlerinin ve yeniden suç işleme risklerinin ortadan kalktığı anlamına gelmemektedir. Söz konusu kişilerin geçmiş faaliyetlerinin, bölücü terör örgütü içerisindeki konumlarının, şiddet eylemlerine katılıp katılmadıklarının, örgütsel bağlılıklarının sürüp sürmediğinin ve yeniden şiddete başvurma risklerinin ayrı ayrı değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda, toplumsal hayata dönmelerinin önü açılan terör örgütü mensuplarının ayrıntılı güvenlik, psikolojik ve psikiyatrik değerlendirmelerden geçirilmeden; geçmiş faaliyetleri tam olarak ortaya çıkarılmadan, risk analizleri yapılmadan ve etkili denetim mekanizmaları kurulmadan doğrudan toplum içerisine dahil edilmeleri kamu güvenliği açısından ciddi sakıncalar doğuracaktır. Geçmişte ölümle sonuçlanmasa bile silahlı eylemlere katılmış, terör örgütü adına şiddet eylemlerine katılmış veya bu tür eylemlerin gerçekleştirilmesine yardım etmiş kişilerin yeniden şiddete yönelme ihtimallerinin somut ve bilimsel ölçütlerle değerlendirilmesi, devletin vatandaşlarının can ve mal güvenliğini koruma yükümlülüğünün bir gereğidir.

Özellikle yurt dışından Türkiye’ye dönecek terör örgütü mensupları bakımından risk çok daha kapsamlıdır. Bu kişilerin gerçek kimliklerinin ve geçmiş faaliyetlerinin tespit edilmesi, hangi örgütsel yapılarda ve hangi görevlerde bulunduklarının ortaya çıkarılması, haklarında Türkiye’de veya başka ülkelerde yürütülen soruşturma ve kovuşturmaların

belirlenmesi, yabancı istihbarat servisleriyle yahut terör örgütünün yurt dışındaki yapılanmalarıyla irtibatlarının bulunup bulunmadığının araştırılması ve güvenlik soruşturmalarının eksiksiz biçimde yürütülmesi zorunludur. Bu denetimlerin yetersiz kalması hâlinde yalnızca bireysel suç ve şiddet riski değil; terör örgütü hücrelerinin yeniden oluşturulması, eleman temini, propaganda faaliyetlerinin sürdürülmesi, bölücü terör örgütünün şehir yapılanmalarının yeniden canlandırılması ve kamu düzeninin bozulması gibi daha geniş güvenlik sorunları da ortaya çıkabilecektir.

Meselenin bir diğer boyutunu ise vatandaşlarımızda oluşabilecek korku ve güvensizlik oluşturmaktadır. Yıllarca terör saldırılarının hedefi olmuş, yakınlarını kaybetmiş veya terör tehdidi altında yaşamış insanların ve bölücü terör örgütünün kanlı eylemleri nedeniyle ciddi travmalar yaşamış Türk toplumunun geçmişte silahlı eylemlerde bulunmuş terör örgütü mensuplarıyla aynı sosyal çevreyi paylaşmak zorunda kalmalarının yaratacağı psikolojik ve toplumsal sonuçların dikkate alınması gerekmektedir. Devletin görevi yalnızca meydana gelen suçları soruşturmak ve cezalandırmakla sınırlı değildir; vatandaşlarının kendilerini güvende hissedebilecekleri bir kamu düzenini tesis etmek ve sürdürmek de devletin temel sorumlulukları arasındadır.

Bu nedenle, kamuoyuna yansıyan değerlendirmelere göre yaklaşık 9 bin terör örgütü mensubunun çeşitli hukuki düzenlemelerden yararlanabileceği bir süreçte; ceza infaz kurumlarından çıkacak veya yurt dışından Türkiye'ye dönecek örgüt mensuplarının geçmiş faaliyetlerinin ve örgütsel bağlantılarının tespit edilmesi, yeniden suç işleme ve şiddete yönelme risklerinin belirlenmesi, psikolojik ve sosyolojik durumlarının değerlendirilmesi, toplum içerisinde serbestçe bulunmalarının kamu düzeni ve toplumsal huzur üzerinde yaratabileceği etkilerin ortaya çıkarılması, vatandaşlarımızda meydana gelebilecek korku ve güvensizliğin boyutlarının belirlenmesi ve alınması gereken ilave güvenlik ve bütün bu hususlar çerçevesinde söz konusu kanun teklifinin kabul edilmesinin doğuracağı sakıncalar ile söz konusu yasa teklifinin reddedilmesini gerektiren nedenlerin bütün yönleriyle ortaya konulması amacıyla Meclis araştırması açılması önem arz etmektedir..